

SZOLNOK-DOBOKA.

TÁRSADALMI HETILAP.

SZOLNOK-DOBOKA VÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnapon.

A SZERKESZTŐSÉGI IRODA:

Széchenyi-utczában van, a csizmadiaszín alatt.

Névtelenül beküldött és bérmentetlen levelek nem vétetnek tekintetbe. Kéziratok nem adatnak vissza.

HIRDETÉSI DIJAK:

Egy 30 négyszög cm. tért elfoglaló egyszeri hirdetés díja 50 kr. Bélyegilleték minden beiktatásnál 30 kr.

Nyilvántartási czikkok garmondsora után 30 krajczár fizetendő.

Hivatalos óra: d. u. 2—3-ig és 6—8-ig.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben és vidékre egész évre 6 frt., — félévre 3 frt. — évnegyedre 1 frt 50 kr. — Egyén szám ára 12 kr.

Községeknek egész évre előfizetve 5 frt.

Visszatekintés a múlt évre.

Két cikk.

II.

Multkori cikkünkben beszámoltunk a vármegye székhelyének mult évi külső, alaki haladásával. Ez azonban csak keretét képezi annak a képnek, melyen a város belső élete van megrajzolva. Igaz, mikép fentebb is mondtuk, a szűk anyagi viszonyok nem kis hátrányára vannak a közszellem emelkedésének, mindazonáltal társas életünk változottságai, az egyesületi mozgalmak, a kultúra és közjótékonyosság terén épp úgy, mint az ipar és kereskedelem, általában a közigazdaság terén folyton ébren tartják a közszellemet.

Bátran elmondhatjuk, hogy kevés oly vidéki város van országrészünkben, hol az egyesületi élet annyira ki lenne fejlődve, mint a mi sokat szorongatott városunkban. És ez az élénk szellemi élet létre jött a nélkül, hogy bár egy magasabb tanintézet lett volna a vármegye székhelyének.

Élénk emlékeztetésben él még mindenkinek, mekkora küzdelembe, erőfeszítésbe került egyelőre az algymnasium létrehozása is. Annál nagyobb meglepéssel konstatáljuk, hogy ennek a tanintézetnek szükséges voltát vidékünkön mi sem bizonyítja inkább, mint az a körülmény, hogy az elmúlt évben a második osztály megnyitásával egyidejűleg már párhuzamos osztályt kellett felállítani. Ezen szép reményekre jogosító állapot méltán felkeltette az érdeklődést irányadó körökben az alapvető elemi nevelés javításánál is. Bár a városunkban levő öt vallásfelekezet mindegyike külön-külön tart fenn többé-kevésbé megfelelő elemi iskolát, s a város két elemi iskolája mellett maga az állam is csak pár év előtt létesített egy újabb hasonló intézetet a nagy arányokban népesedő somkúti völgy határrészben, bár a felekezeti iskolák között az ev. ref. egyházé régi jó hírnevéhez méltó helyet foglal el ma is, a szokatlan érdeklődés a gymnasiumi nevelés iránt megérlelte az eszmét egy oly elemi iskola felállítására, mely egyöntetű és egységes voltánál fogva minden tekintetben megfeleljen az igényeknek s a gymnasiumnak kifogástalan anyagot legyen hivatva szolgáltatni.

Ez a cél vezérelte vármegyénk főispánját, midőn a mult évben lépéseket tett a helybeli ev. ref. elemi és a községi iskolák állami kezelésbe vétele iránt, mely eszmét úgy az érdekelt egyház, mint a város községe hazafias lelkesedéssel karolta fel. Sajnos — hír szerint — az ev. ref. egyházkerület igazgató-tanácsa, ha nem is jogosult, de érthető felekezeti féltékenységből újabb megfontolás alá bocsátotta ezt a nagy horderejű kérdést, azonban alig tévedünk abbéli feltevésünkben, hogy az egyházközség már pusztán anyagi helyzetének javítása céljából is eredeti állásponjtján változtatni nem fog.

Nagy fontosságú esemény gyanánt jelenthetjük azt is, hogy Szamosújvárosban a mult évben nyílt meg a polg. leányiskola, mely az ottani államfőgymnasiummal együtt hatalmas tényezője lesz a kultúrának. Az utóbbi már érett ifjakat bocsát ki az egyetemre vagy a közélet rögzös pályájára,

előbbi évenként fog kifejlődni. A két olvasókör egyesült, a széthúzó elemek harca megszűnt és így ma mint egy nagyszabású Casino, központját képezi a társaságnak. A Verzereszkul-szobor alap javára az adományok gyűjtése nagyobb lendületet vett s remélhető, hogy a testvér város és a hazai örménység kegyeletes eszméje nemsokára megtestesülvén, egy hatalmas emlék-szobor fogja díszíteni a kis Armenopolis főterét. Ez örmény testvéreinknek nemcsak kegyeletes érzelmeiről fog tanuságot tenni, hanem egy-szersmind élő bizonyossága lesz munkaszere-tüknek és hazafiasságuknak, melylyel itt hazát alapítottak s az ország népeivel egyet-értésben élnek.

A vármegye kulturális színvonalának emelkedésére mutat a mult évben a vármegye főispánjának buzgolkodásával alakult Történelmi, irodalmi és ethnographiai társulat, melynek a vármegyei előkelőség csaknem kivétel nélkül tagja lett; közigazdasági életünkre a megyei gazdasági egyesület gyakorolt jótékony hatást, a megelőző években kifejtett tevékenységéhez következetesen mozdítva elő a vidékünkön nagy jelentőséggel bíró állattenyésztést. A mezőgazdaság fejlesztése érdekében a törvényhatóság a mult év folyamán rendes gazdasági előadói állást is szervezett, ezzel a mezőgazdaság ügyét állandó rendszeres gondozás alá véve. Nagyot lendített a mezőgazdaság ügyén a magyar földművelésügyi miniszter, ki a megyei kisgazdák tanulmányi kirándulását Fogarásra, majd pedig Mezőhegyesre anyagi eszközökkel támogatta, létesítette.

És daczára a nem éppen rózsás anyagi helyzetnek, vármegyénk és városunk fejlődésével meg lehetünk elégedve. Közlekedési viszonyaink a lehető legkedvezőbbek az egész vármegye területén s azokat a közutak mult évi gondozása, valamint a számos völgyi vasút vonalainak kiterjesztése még előnyösebbé tette. Számottevő eredménnyel találkozunk vármegyeszerte a népnevelés terén is, újabb iskolák beállításával, mi kulturális szempontból fölülte nagy fontossággal bír vármegyénk exponált helyzetében. Magyar nemzeti szempontból nagy megnyugvással kell vennünk a magyar községek öntudatra ébredését, mi több helyen lelkészeknek és tanítóknak a közművelődés terjesztésére irányuló törekvésében nyilatkozik meg.

Minden tényezők és vívmányok megyeszerte emelték a forgalmat minden téren s hogy csak egy példáját hozzuk fel ennek, elég, ha felemlítjük a központi hatóságoknál végzett munkatöbbletet. Így már magában az alispáni hivatalban 2729, az árvaszéknél 992, a közigazgatási bizottságnál 770 ügydarabbal több került elintézés alá, mint az előző esztendőben. Így van ez törvényszéknél, bíróságoknál, pénzügyigazgatóságnál, városnál s nemcsak a központi, de a vidéki hatóságoknál is.

A századvégi haladás minden vonalon tapasztalható. A kultúra világító szövétnéke mindig nagyobb fényvel vezet a gyarapodás felé. Vajha az áthaladás a következő századba áldást hozó lenne az országra, annak összes lakóira!

A közigazgatási bizottság ülésterméből.

A vármegye közigazgatási bizottsága rendes havi ülését január hó 9-én d. e. 10 órakor tartotta meg, melyen Br. Bornemissza Károly főispán úr ömltga elnöklete alatt a szakelőadókön kívül jelen voltak: Barcsay Tamás, Bokros Lajos, Hatfaludi József, Gr. Kornis Viktor, Bárány Lukács Torma Imre bizottsági tagok.

Bándy főjegyző az elnöki jelentések felolvasása után bemutatta a közigazgatási bizottság albizottságaiba ujjonnan megválasztandó tagokról szerkesztett határozatot. A határozat értelmében következő albizottságok alakítottak meg az 1899. év tartamára:

„Erdőrendészeti bizottság“ elnök: id. Br. Bornemissza Károly főispán, tagok: Hatfaludi József, és Dr. Torma Miklós.

„Árvauügyi küldöttség“ a) rendes tagok: Gróf Kornis Viktor és Hatfaludi József; — b) póttag: Barcsay Tamás.

„Fegyelmi választmány“ a) rendes tagok: Barcsay Tamás Gróf Kornis Viktor, Simó Béla és Ferenczi Endre; — b) póttagok: Bokros Lajos és Zeidler Károly.

„Erdőkihágási bíróság“ a) rendes tagok: Barcsay Tamás, Hatfaludi József, Gr. Kornis Viktor és Rettegi Sándor; b) póttagok: Bárány Lukács, Bokros Lajos, Fejérváry Károly és Gr. Wass Béla.

„Börtönvizsgáló küldöttség“. Dr. Torma Miklós, Bokros Lajos, Hatfaludi József és Ferenczi Endre.

Árlejtési képviselő“ Hatfaludi József.

„Néptanítói nyugdíj bizottság“ Bokros Lajos és Hatfaludi József.

„Felszólamlási bizottság“ Bokros Lajos, Bándy György és Zeidler Károly. — „Felügyelő bizottság“ Bárány Lukács és Torma Imre.

„Munkaadók és mezőgazdasági munkások közt fennforgó vitás ügyek elintézésére alakult másodfoku bíróság“, a) rendes tagok: Barcsay Tamás és Hatfaludi József, b) póttagok: Bárány Lukács és Bokros Lajos.

A főjegyző még 4 drb. nősülési engedély iránti kérést adott elő, melyek javaslata értelmében a honvédelmi miniszterhez terjesztettek fel.

Az alispán jelentésében kiemeli hogy a lefolyt december hóban a megye területén a hasznos házi állatok között fertőző és ragályos betegségek nem voltak, csak Pestes községben a sertésvész egy-két esete fordult elő. — Tűzeset 4 községben volt, a tűz keletkezésének oka részben vigyázatlanság, részben gyújtogatás. — Az okozott kár 450 frtot tesz ki és az elégett tárgyak biztosítva nem voltak.

Az adóbefizetés december hóban a pénzügyigazgató jelentése szerint kedvezőtlenebb volt a november havi befizetésnél, a mennyiben egyenes adóban befolyt 112.920 frt tehát 5800 frttal kevesebb mint a mult év november havában.

A kir. tanfelügyelő jelentése szerint a tanítás akadálytalan volt. Három felekezeti iskola államsegély iránti folyamodványa javaslatához képest pártolólag felterjesztetett a vallás-közüktatásügyi miniszterhez.

Az állami és megyei utak állapota, — a főmérnök havi jelentése szerint — jó volt. A bekövetkezett téli időjárás miatt csak az útfelület rendbentartására szorítkozott a munka. — Az 1899. évi építkezések tervezése folyamatban van.

A törvényhatósági közútakra 1899. évben szállítandó kavicsanyag kimutatását előterjeszti s ennek alapján a folyó évi fedanyag 6253 halom kavicsban állapítottatott meg.

A közgazdasági előadó bejelentette, hogy a vármegye alispánja Szamosujvár-németi község szőlőit zár alá helyezte, illetve a zárlat elrendelését foganatosította; egyben a faiskolákról szóló évnegyedes kimutatásokat jóváhagyás végett bemutatatta, melyek tudomásul vétettek.

A tisztí főorvos jelentése szerint a megye területén az egészségi állapot általában véve javult; fertőző és ragályos betegségek nem fordultak elő. A Rudolf kórházban a lefolyt hóban ápolgatott 124 egyén, ezek közül gyógyulva elbocsátatott 64, javulva 7, gyógyulatlan 2, meghalt 3 egyén, jelenleg ápolás alatt van 48 egyén.

A kegyeletházban 10 férfi és 9 nő van elhelyezve, kiknek egészségi állapota kielégítő.

Előadtak még a tisztí főügyész, a kir. ügyész és a helyettes árvaszéki elnök. — Az ülés 11 órakor véget ért.

Szász Domokos.

Szellemi és fizikai erőinek teljességében dőlt ki a magyar közélet előkelőségeinek sorából Szász Domokos erdélyi ev. ref. püspök.

Bizonyára megdöbbenéssel, a súlyos veszteség érzetével fogadja hazaszerte mindenki a fájdalmas hírt, hogy Szász Domokos január 8-án déli egy órakor, rövid szenvedés után 61 éves korában Kolozsvárt meghalt.

Minden téren, a melyen valaha működött, maradandó érdemeket szerzett. És mindenütt, a hol — akár a református egyházi élet terén, akár az általános nemzeti művelődés legkülönbözőbb feladataiban, akár az országos politikai életben, akár törvényhatósági közdolgozatokban, akár a jótékonykodás mezéjén — cselekedni, küzdeni, áldozni kellett, Szász Domokost mindenütt az első között láthattuk.

Kifogyhatatlan erélylyel, lelkesedéssel és fényes sikerrel teljesítette önként elvállalt közkötelességeit, — a melyek mennyiségben is, minőségben is mindenkor túlhaladták azt a mértéket, a mit normális tehetségű ember e tekintetben betölteni képes.

De tettereje és képességei messzire túl is szárnyalták a normális ember színvonalát. Rendkívüli egyéniség volt, — vezérszerepre hivatva, azt teljesítette is bárhol, a hol kötelességeket fogadott el.

Magyarország közéletében nyomot hagy Szász Domokos élete, tevékenysége. Nagyszabású férfi volt, ki papi működése mellett sok oldalú írói munkásságot is fejtett ki, azok közül való, a kiknek emlékét örökös tiszteletbe fogadja a nemzet. Temetése Kolozsvárt impozans részvét megnyilatkozásával január 10-én ment végbe. Nyugodjék csendesen!

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Áthelyezés.** Főispán ur ő méltósága Korpodeán Emil kékesi és Biró Sándor magyar-láposi járási irnokokat — saját kérelmükre — február hó 1-ével kölcsönösen áthelyezte.

— **Államsegély.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter, a lóznávoigyi gör. kath. tanítónak 180 frt államsegélyt engedélyezett.

— **Országos vásár** lesz folyó hó 17-én Magyar-Láposon.

— **Népies gazdasági előadás.** A Szolnok-Dobokavármegyei gazdasági egyesület — a földmívelésügyi miniszter anyagi támogatásával — Január 22-én, vasárnap *népies gazdasági előadást* rendez Bálványos-Váralján az állami iskola helyiségében. Kezdeté d. u. 2 órakor. Ajánlatos volna, hogy minden kisgazda megjelenjen az előadáson, mert ezen előadás ismeretkörét és tudását nagyban gyarapítja.

— **Bizalmi férfiak választása.** A 1899/901. években működő keresetadó kivétési bizottságba városunk képviselőtestülete a város részéről bizalmi férfiakul Jakab Károly és id. Kustár Károly képvis. testületi tagokat választotta meg.

— **A városi italfogyasztási illeték kezelése.** A városunk területére a bor- és égetett szesz-italok után felsőbb helyen engedélyezett fogyasztási

illeték, valamint az állami húsfogyasztási adó után engedélyezett 10% községi pótdadó beszedésével a képviselőtestület jövőre is Voith Gergely és társai állami boritaladó és húsfogyasztásiadó bérletet bízta meg addig is, míg a törvényhozás a községi fogyasztási adó természetű szolgáltatások rendezése tárgyában előterjesztett törvényjavaslat letárgyalásával másképp nem intézkedik. A most érvényben levő helyhatósági szab. rend. szerint minden a város területén elfogyasztott bor literé után 1 kr., a közönséges 100% szeszmeőrrel megfokozható égetett szesz-italok és folyadékok után hektoliter fokként 03 kr., a meg nem fokozható szesz-italok és folyadékok literé után szintén 3 kr. városi fogyasztási illeték szedhető.

— **A szamosujvári Lawn-Tennis társaság** folyó hó 27-én tartotta meg a Korona szálló disztermében ez idei bálját. Nagyon szépen köszöntött be az új farsang ez első bállal; ott volt úgy a város, mint a vidék intelligenciája. A négyeseket 40 pár tánczolta s a mulatságnak csak a reggeli órákban szakadt vége. Jelen voltak: Tüzes Jenőné, Bárány Mártonné, Bocsaánczy Andrásné, Placsintár Dávidné, László Lajosné, Szappanyos Ágostonné (Tötör), Bikfalvy Ernőné (Zilah), özv. Flórián Antalnén, Tüzes Karácsonné (Gorbó), Esztegár Lászlóné, Bányai Gyuláné, Osztián Kristófné, Azbej Rácz Jakabné, Esztegár Jánosné, Paál Jakabné, Domonkos Károlyné, Dr. Goposa Jakabné, Duha Kristófné, Balló Lázárné, Flórián Jakabné, Voith Gergelyné, Wolf Bogdáné (Deés), Tarsoly Zoltánné (Benedek), Lázár Mella (Kraszna) Bányay Szerén, Esztegár Mariška és Trézsa, Flórián Antónia, László Tilda, Kabos Erzsé, Esztegár Berta, Bányay Mariška, Osztián Lenke, Paál Kata, Voith Lila, Bogdánfy Anna és Kata (Esztény), Péterfy Emuska (Vásárhely).

— **Esküdtképes férfiakat összeíró küldetés.** Az esküdtbírásgokról szóló 1897. évi XXXIII. t.-cz. 97. §-ában foglalt rendelkezés alapján a város területén lakó esküdtképes férfiak névjegyzékének egybeállítására városunk képviselőtestülete a polgármester mellé Szombatfalvi Győző és Kustár Lajos képvis. test. tagokat küldötte ki.

— **Hasznos iparág meghonosítása** érdekében tett lépéseket a gazdasági egyesület; a szalmakalap-fonásnak és elkészítésének meghonosítása céljából Székelyföldről egy ahhoz értő munkást szerződtetett, a ki megyénkben egy hónapon át fogja a szalmakalap készítését tanítani és begyakoroltatni. Mindezt ingyen bocsátja a gazdasági egyesület a gazdaközönség rendelkezésére. Ne legyenek tartózkodók vidékünk kisgazdái és tanulják el a szalmakalap-fonást, mert ezen iparágat nem csak ők, hanem családtagjaik télen is űzhetik és így egy új pénzszerezési forráshoz jutnak.

— **Új társulat.** A helybeli gör. kath. egyházhoz tartozó néhány egyén egy temetkezési társaság alapításán fáradozik, melynek célja az lenne, hogy a társulat valamely tagja elhalálozása esetén segédkezett nyújtson a sirásában, eltakarításában és egyéb szükséges dolgokban, mert — mikép az alapszabály bevezetése mondja: — a földmívelés mellett munkálkodó románoknál nyári időben nem ritka eset, hogy az elhunytat nincs a ki kikisérje a temetőbe, hanem marhaszekérrel kell azt elvinni. A szigorú kriminális, rendelkezéseket tartalmazó alapszabály szerint „minden tag írásban fog megidézett halálozás esetén”, miből látni való; hogy milyen fontos feladat vár a társulatra. Egyébként az alapszabályokat még csak most akarják jóváhagyás végett bemutatni.

— **Vásári jelentés.** A múlt keddi hetivásár a leggyengébbek közé tartozott. Buzát nagyon kevesen hoztak kis mennyiségben. Kukorica is kevés került eladásra métermázsánként 4 frt 50 kron kelt el. Burgonyában nagyobb volt a kereslet, mázsája 4 frt. Szarvasmarha felhajtás volt, ugyszintén sertés is, de a kereslet ezekben is gyenge volt. Szénát sokat hoztak be, ennek mázsája 70—75 kron kelt el. A buzaliszt 1 krral drágult kilónként és ez a száraz és hó nélküli időjárásnak tulajdonítható, mivel ez az őszi vetésekben már is érezhető károkat okozott.

— **Az obstrukció paptelkén.** A paptelki korcsmában dühösen szónokolt Makkos Elek, szidván erősen a magyar eszmét és akik azt viselik, mikor a szegény embernek még bocsorra sem igen telik. A vele szemközt ülők láthatólag bosszankodtak, sőt az egyik vendég Sütő Gergely

kézzel-lábbal hadonázott, az asztalt s padot verte, hogy a szónokló Makkos beszédét megakadályozhassa s valószínűleg névszerinti szavazást is kér vala, ha ebben a szónok meg nem gátolja az által, hogy egy kezeügyébe eső sőtartóval, olyaténképpen vágta fültövon Sütőt, hogy az menten lebukott a földre. Erre az agyonbeszélők mind eliramodtak, csak egyedül Makkos maradt, a ki eképpen legyőzte az obstrukciót. Az ügy a bíróság elé kerül, mert az immunitás nem védi meg.

— **Mezei Péter jubileuma.** Egy talpig érdekes művész-ember kitüntetésére készül Szeged közönsége. A jövő héten kedden jubilál Mezei Péter, a Makó-szintársulatának kiváló tagja, első rendű művésze. Ekkor lesz ugyanis negyven esztendeje, hogy a magyar színészet lobogója alá esküdt. És mint annyi más, ő is a sors szépe folytán lett Thália papja. A gymnasium IV. osztályát elvégezte és szülei elküldték Szatmárra, hogy ott a konviktusba beiratkozzék. Papnak szánták. Pap lett, de nem az egyház, hanem a Thália papja, — véletlenségből. Amikor Szatmárra megérkezett, nagy népcsődülést látott a piacon. Valami kötél-tánczos produkálta magát a toronyról kifeszített sodronyon. A gyermek diákos kíváncsisággal a bábész nép sorába furakodott, ahol megtörtént vele az a furcsa eset, hogy a zsebéből összes irományait kilopták... Leverten, kétségbeesve ödöngött az utcákon és egyszerre a városháza sarkára kiragasztott szinlapot pillantotta meg. Nem sokáig tévovázott, felkereste a színjátszókat, akik éppen nagy zavarban voltak, mert a sugójuk megbetegedett. Mezei vállalkozott rá, hogy majd súgja ő darabot. Ludas Matyi került színre. És úgy is lőn, ő volt a társulatnak pár hónapon keresztül a sugója. A társulat megbukott és Mezei elutazott Marosvásárhelyre egyik színész barátjával, ahol beállt az ott működő Nagy Mihály szintársulata tagjai közé. Mint színész, 1859. január 17-én kezdte meg működését. Falvy Endrét játszotta az „Ő nem féltékeny” című vígjátékban és azóta — negyven esztendő alatt — 85 különböző városban és faluban játszott, sőt egy ízben — Bécsben is. Ez idő alatt 7271-szer játszott és mint egy előtünk fekvő kimutatás bizonyítja, a szinpadon szerepei szerint 1012-szer házasodott meg, kosarat kapott 844-szer, megölték 684-szer, természetes halállal kimúlt 913-szor, megőrült 341-szer és 3577-szer jó és rossz kerék volt, — mint színházi műnyelven mondani szokás — a szekérben. Volt mindenféle mesterember: paraszt, nemes, gróf, herceg, király, sőt még — Isten is, — az Ember tragédiájában. Ez a statisztika többet beszél, mint sok beszéd. Egy munkásságban eltöltött élet históriája van ezekben az adatokban elmondva, a mi méltó a megőrkítésre. Lapunk is fogja üdvözölni a derék jubilánst, ki közönségünknek sok élvezetes órát szerzett több évadon át.

— **Baleset vadászaton.** Svaiczter István vármegyei árvaszéki ülnököt folyó hó 7-én vadászaton majdnem végzetes baleset érte. A kutyák hajtották a nyulat Svaiczter István felé és a nyul ő és egyik vadásztársa között rohant el, utóbbi reá lőtt a nyulra, de oly szerencsétlenül, hogy egy szem hatos sörét Svaiczter István bal cömbejába fúródott. A seb jelentéktelen és aggodalomra nem adhat okot.

— **Megfagyott ember.** Mikán Simon deésaknai lakost, a hideg tél és szegénysége az erdőre hajtotta fáért. Amint az erdő felé ballagott, a falu felett levő „Brányistya” erdő alatt összeesett s mivel arra emberek nem igen járnak, a szegény öreg megfagyott; csak harmadnap találták meg holttestét.

— **Gyászhir.** A báró Bánffy és szentgottárdi gróf Wass családot gyászeset érte, Lozonci br. Bánffy Jánosné született hadadi báró Wesselényi Jozefa Kolozsvárt élete 86-ik évében, folyó hó 6-án reggel, minden szenvedés nélkül megszűnt élni. Áldás volt élete! Áldott emlékezete!

— **A kövezet-vámszedési jog meghosszabbítása.** A felsőbb helyen engedélyezett kövezet-vámszedési jog f. hó végével városunkban lejárván, a képviselőtestület f. hó 5-én tartott rendkívüli közgyűlésében megbízta a tanácsot a jelenlegi díjszabályzat pótvizsgálásával és javaslatkötéssel. Helyén valónak látjuk a tanács figyelmébe ajánlani a jelenlegi díjszabályzat több félreértésre okot szolgáltató rendelkezését s azokat a sérelmeket, melyek a fizetési kötelezettség tekintetében felmerültek. Ilyen p. o. az is, hogy a helybeli barompiaozra felhajtott állatok után megvásárlás esetén a városi lakosoktól is követelnek kövezetvámot. A városi lakosokra az is hátrányos, hogy a város csatáni er-

dejéből vásárolt fát beszállító fogatok kivétel nélkül vám-kötelesek. A vidékiek pedig abban találják sérelmet, hogy a vasútállomásról a városba jövet akkor is vámfizetésre köteleztetnek, ha az nap a vámot egy más sorompónak már egyszer megfizették.

— **Az egyetemi polgárok bálja** Deésen a vármegyeház dísztermében a jövő szombaton fog megtartatni. Az előkészületekből ítélve, a bál rendkívül látogatott lesz. Akik netalán meghívót nem kaptak, de arra igényt tartanak, forduljanak lapunk szerkesztőségéhez, a hol szívesen fogunk tájékoztatást nyújtani. Az érdekesnek ígérkező első elite-bálra újból is felhívjuk a helybeli és vidéki közönség figyelmét, annál is inkább, mivel a bejövő tisztja jövedelem egy része a helybeli leány-árvaház javára fog adományoztatni.

— **Népesedési statisztika.** Deésen az elmúlt évben kedvezőtlenebb viszonyok voltak az 1897. évi állapothoz. Az anyakönyvi bejegyzések szerint: Született 294, házasságra lépett 67 és meghalt 247 egyén. Ezek szerint születés 55, halálozás 11 esettel kevesebb és házasság 12 esettel több fordult elő, mint 1897. évben. Összehasonlítva a tételeket, az 1898. évi szaporodás kedvezőtlenebb 44 esettel. A múlt év december havában 21 születési, 11 házassági és 9 halálozási eset fordult elő, tehát a születés 12 esettel múlja felül a halálozási esetek számát.

— **Lelketlen anya.** Magucz Zsuzsanna csernefalvi illetőségű cselédleány Osztián Vertán m. láposi lakosnál szolgált és ott december 17-én egy törvénytelen leánygyermeknek adott életet. A rossz utra tévedt nő meg akart szabadulni szügyene tárgyától és a szerencsétlen ujszülött gyermekét élve az úrszékre dobta. Másnap mindjárt napfényre került az anya állatias tette és a kis gyermeket meg is találták az úrszékre meghalva. A törvényszék részéről kiszállott bizottság bonczolás után megállapította, hogy a gyermek élve dobott be az úrszékre. Az anya bűnét beismerte és most ügye a törvényszék előtt áll.

— **Az Erdélyi Kárpát-egyesület néprajzi kiállítási bizottsága** jan. 15-én (vasárnap) d. e. 11 órakor, Kolozsvárt a városház nagytermében népies himnuszok bemutatásával összekötött ingyenes előadást tart a következő sorrenddel: Szádeczky Lajos dr., bizottsági elnök: Elnöki megnyitó. Hermann Antal dr., bizottsági előadó: Az erdélyi néprajzi kiállítás, különös tekintettel a varrottasra. Merza Gyula: A külföldi néprajzi muzeumokról. Szádeczky Lajos dr.: Saját gyűjtésű varrottasoknak és szötteknek és az özv. Cserey Jánosné által adományozott régi népies himnuszoknak magyarázó bemutatása. Nagy Lajosné: kalotaszegi és torockói varrottasok stb. bemutatása. A nagy közönség részére külön meghívók nem adatnak ki. Az érdeklődőket ez uton tisztelettel meghívja az elnökség.

— **A Színészeti Közlöny szerkesztését** január elsejétől kezdve Rudnyánszky Gyula a jeles költő vette át, ki több színiévadon át járt városunkban és közönségünk körében személyesen is ismerős.

— **Az esküdtképes férfiak összeírása.** Már említést tettünk, hogy az esküdtbíróságok intézménye jövő év január 1-ével életbe lép. Az esküdtek folyó évre érvényes alaprajstromának összeállítására vonatkozó előkészítő munkálatok már folyamatba is tétettek. Az esküdtképes férfiak összeírására városunkban a képviselőtestület által kiküldött bizottság a polgármester elnökelete alatt már megalakult és hirdetmény útján közzétette, hogy a város területén lakó minden férfi, tehát a városhoz tartozó külterületen (határ) lakó is, a ki magyar honos, a folyó esztendőben legalább 26-ik életévét betölti, a magyar nyelvet érti, azaz írni és olvasni tud és évenként legalább 20 korona egyenes állami adót köteles fizetni, a mennyiben pedig időleges adómentességet élvez, 20 korona egyenes állami adónak megfelelő értékű vagyonnal bír, vagy az adózásra való tekintet nélkül: köztisztviselő, lelkész, a magyar tudományos akadémia tagja, tudor, okleveles tanár, ügyvéd, mérnök, építész, hajókapitány, gazdász, gyógyszerész, vegyész, erdőész, bányász, tanító, sebész, állatorvos, továbbá az, a ki a felsőbb művészeti vagy más felsőbb szakiskolát elvégezte, végül, a ki a középiskolai záróvizsgát letette, folyó év január hó 19 és 20-ik napjain mindennap délelőtt 9 órától 12 óráig az alaprajstromba való felvétel végett az összeíró bizottság előtt személyesen vagy meghatalmazott

által is megjelenhetik. Az előzetesen eszközölt számbavétel alapján az úrlapok már ki is lettek osztva s így azok pontos kitöltése és beszolgáltatásával nagyon meg lesz könnyítve az összeíró bizottság működése, valamint az egyes esküdtképes férfiak jelentkezése is.

— **Élő állatok szállítása.** A földmívelésügyi miniszter elrendelte, hogy Magyarországnak és Horvát-Szlavonországnak járványmentes és Ausztria részéről forgalmi korlátozás alá nem vett vármegyéből, valamint a ragadós száj- és körömfájás, sertésvész vagy sertésorvász miatt Ausztriából kitiltott vármegyék járványmentes községeiből származó élő sertések, súlyukra való tekintet nélkül, az eddig érvényes általános feltételek mellett, Bécsújhelyre a közvágóhídra bevihetők. — Ilyen sertés szállítmányok itt a felrakás előtt állami állatorvossal megvizsgálandók s Bécsújhelyen a vágóhid külön rakodóján rakandók le. — Ezen szállítmányok a kirakás alkalmával újból hatósági állatorvos által vétetnek vizsgálat alá.

— **A Standard életbiztosító intézet** nagy vagyonánál fogva (220 millió korona) azon helyzetben van, hogy a legolcsóbb díjtételekkel dolgozik. Azért felhívjuk mindazoknak a figyelmét, akik övéikről gondoskodni vagy saját maguknak bizonyos évek múlva biztos kapitálist akarnak szerezni. Fölvilágosítást nyújt e tekintetben a helybeli ügynökség Posta-utca 1. szám alatt.

A hétről.

(Politikai helyzet. Várakozás. Időjárás. Mamák és a leányok. Karneval herczeg Deésen.

Várjunk egy kicsit!

A múlt hét politikai újdonsága az, hogy nincs semmi ujság. Miniszterek jönnek mennek, disszidensek beszélgetnek, az ellenzéken lármáznak és követelnek, mert sokat akar a szarka. Ennélfogva még nem lehet tudni, hogy mi lesz s ez az, a mi kitűnő kaviárként hat a politika ingyenczeire. Azért a világ folyása csöndes, ennél fogva várni kell. A milyen bizonytalan a politikai helyzet, olyan az időjárás is; havazgat, esik az eső és folyton tartja magát az enyhe tél. Tehát mégis van különbség. A politikai helyzet éles, az időjárás enyhe.

Egyebekben a jelszavak a következők: Várakozás. Villamosság, szerelem, mamák, leányok, jég, kávések, Ferencz-rendiek, fapapucs és másféle papucs.

Ezek mind összefüggésben vannak, mert a szerelem olyan, mint a villamosság, egy pillanat alatt lángra lobban. A mamák viszik a leányokat bálba és a jégre. A leányok várják a bált, a gavallérokat és a jeget, a jég várja a kávéseket, a kávések a Ferenczesek palotáját, mert ott szép kávéház készül s meg is csipte egy híres fővárosi vendéglős, a kinek valami jó szagu növényhez hasonlít a neve (talán menta). Ellenben nem várják a Ferencz-rendiek a fapapucsot, mert már tullestek a krizisen, nem várják a férjek a rendes papucsot s a vendéglősök az új szállodát.

De egy dologban egyetértenek: mindannyian várják a villanyvilágítást, mert ez már sokáig várat magára.

Azért türelem! Csak egy kicsit várjunk még. Itt van a farsang.

A vidám kedélyű és állandó jókedvű Karneval-herczeg az idő gyors szárnyain vonult be nem törődve a kiegészítési kérdéssel s már meg is kezdte uralkodását. Eladó leányok, — miben nagy a bőség, házasanlandó legények — mikben nagy a szükség, mintha a jövő zenéjét hallanák a mint Karneval maszkos udvarával, dobbal, síppal, csörgő-sípkás bohócaival közeledik. A közönség egy része azonban csöndes rezignációval fogadja a bolondos udvart, mert van valami nyomasztó a levegőben, van valami szomorú az idők járásában, a mi nem alkalmas a farsangi hangulat ébresztésére.

A legkitűnőbbben animált bákirályok is némi kétségek közt öltik fel frakkjukat és bizonyos töprengéssel tekintenek a ködös jövőbe. Az elite-bálok immár a fehér hollóhoz hasonló ritkaság számba tűnnek föl a farsangi mozgalmak között s az emberek vigalmi kedvöket a szűkkörű összejövetelek és disznótorok patriarchalis viszonyaihoz mérik és a nyilvános mulatozás nagy költséget igénylő luxusa helyett a házi mulatságok kényelmesebb, de olcsóbb nemét választják.

A farsang vizkereszt napjával már nálunk is beállott. Tegnap volt a polgári olvasóköri táncmulatsága, mely a vármegyeház dísztermében folyt le és kiválóan sikerült.

Ma este álarczos mulatság lesz a nagy fához címzett vendéglő nagytermében. Szép maszkok és csunya maszkok fognak majd sűrűni forogni. Rossz nyelvek azt mondják, hogy a maszkos bál olyan mint a feleség-vásár; a gavallér később tudja meg, hogy kihez volt szerencséje. A házasságban is csak a mézeshegyek után kezd éreztetni az asszony a rózsás körmök helyén az aczélos, sebző macskakarmokat.

Különben álarczos bál az egész élet. Szakácsnék, szobaleányok ma vigan lesznek; a káplár ur összeveri majd a bokáját és szép fráziással viszi magával a táncba válogatott maszkját. Nekik könnyebb mint a tiszteteknek, mert őket még most távol tartja a gyász.

A polgári olvasóköri báljáról még nem irunk semmit.

Várjunk egy kicsit!

Omikron.

Felelős szerkesztő és kiadó:
Veress Dezső.

Hirdetések.

Sz. 519—898 vh.

1—1(23)

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó 1888. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a n.-ilondai kir. járásbíróság 1898. évi 1878. polg. számu végzése következtében a n.-ilondai takarékpénztár javára Mezei Juon s társai ellen 23 frt s jár. erejéig 1898. évi október hó 19-én fogantatott kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 460 frtra becsült ökrök, hizó sertés, széna, tulok stbből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a n.-ilondai kir. járásbíróság 1898. V. 240/3 sz. végzése folytán 23 frt tökekövetelés, ennek 1894. évi december hó 24. napjától járó kamatai és eddig összesen 29 frt 60 krban bíróság már megállapított költségek erejéig Kecskésen, alperesek lakásán leendő eszközökre 1899. évi január hó 19-ik napjának délelőtti 11 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a veni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt N.-Ilondán, 1899. évi január hó 3-ik napján.

Almády Viktor,
kir. bírósági végrehajtó.

Sz. 4480—1898. tkvi.

1—1(22)

Árverési hirdetményi kivonat.

A szamosújvári kir. járásbíróság, mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy Hosszú Mihály lozsárdi lakos végrehajtónak Hosszú László lozsárdi lakos végrehajtást szenvedő ellen 310 frt 52 kr. tökekövetelés és járulékaik iránt végrehajtási ügyében a szamosújvári kir. járásbíróság területén levő Lozsárd község határában fekvő, a lozsárdi 131 tkvben a. + 1—16. sz. a. felvett ingatlanoknak végrehajtást szenvedő Hosszú Lászlóné szül. Molnár Johanna nevében álló felerészére 496 frt 50 krban ezennel megállapított becs- és kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1899. évi február hó 22-ik napján délelőtt 9 órakor Lozsárd községhezánál megtartandó nyilvános árverésen megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni kívánók végrehajtató kivételével tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 49 frt 65 krt készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított s az 1881: november 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíróság mint tkvi hatóságtól.
Szamosújvart, 1898. november hó 21.

Balló,
kir. aljbíró.

Sz. 32 – 898. D. b. v. 2—2(18)

Hirdetmény.

A deési köz. erdőbirtokosság, folyó hó 22-én d. e. II óraker a városháza tanács-
termében rendes közgyűlést tart.

T á r g y a k :

- 1. Választmány jelentése.
- 2. A 19—896. k. gy. számmal kiküldött felülvizsgáló-bizottság jelentése.
- 3. Elnök (képviselő) és 24 választmányi tag választása.
- 4. Indítványok, melyek az alapszabály 15. §-a értelmében már a választmány által letárgyaltattak.

Deés, 1899 január hó 5-én.

Az elnökség.

Sz. 5497—1898 tkv. 1—1(21)

Árverési hirdetményi kivonat.

A deési m. kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhirre teszi, hogy Togyá Grigor és neje Grosán Palagya végrehajtóknak Vajda Mária, Haragos Tódorné alsó-kosályi lakos végrehajtást szenvedő ellen 24 frt elvont haszon, 73 frt 25 kr. költség s jár. iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte és elrendeli, hogy az árverés az alsó-kosályi 310. tjkvben feljegyeztessek.

Minek folytán a kir. törvényszék kerületében fekvő s az Alsó-Kosály községi 310. számú tjkvben felvett 39. 40/1. 40/2. hrsz. ingatlan egészben a végrehajtási törvény 156. §. alapján 214 frtban megállapított kikiáltási árban 1899. évi január hó 27-ik napján délelőtti 9 óraker Alsó-Kosály községi házában megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni u. m.

- 1. Ha a megállapított kikiáltási áron felüli ígérletet senki sem tenne, az árverésre kitézött ingatlan a kikiáltási áron alul is eladatni fog.
- 2. Árverezni kívánók végrehajtató kivételével tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis

21 frt. 40 krt készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított s az 1881. november 1-én 3333 szám alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni vagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt a kir. törvényszék telekkönyvi irodájában és Alsó-Kosály község előljáróságánál tekinthetők meg.

A kir. törvényszék, mint tkvi hatóság.
Deés, 1898. október 22-ik napján.

Szálka,
kir. tszéki bíró.

Sz. 123—899. 1—1(20)

Tölgyfa-eladási hirdetmény.

A kis-somkúti kincstári erdő 25.5 holdas tölgyfa-vágásának eladása iránt a múlt évben 5564. szám alatt közzétett árverési hirdetmény egyéb feltételeinek figyelembe vételével folyó év január hó 19-én délelőtti II óraker az erdőgazgatóság hivatali helyiségében szóbeli alkutárgyalás fog tartatni.
Kolozsvárt, 1899 január hó.

M. kir. erdőgazgatóság.

Alapított 1870-ben.

Farsangi idényre meglepő ujdonságok érkeztek

1899. Papp Jenő 1899.

női és férfi divattárába, Deés, főtér.

Női

Báti selyem-, gase- és szőr-ruhakelmék 30 krtól 3 frtig.
Báti ruhadiszek minden árban.
Báti belépők 5 frttól 15 frtig.
Báti keztyűk, 4, 6, 8, 12. 16 gombos.
Báti czipők 2 frttól 5 frtig.
Báti legyezők 50 krtól 4 frtig.
Báti harisnyák 25 krtól 2 frtig.
Báti miederek 1 frt 50 krtól 5 frtig.

Férfi

Báti ruhakelmék 3 frttól 8 frtig.
Báti mellények 5 frttól 10 frtig
Báti nyakkendők 25 krtól 2 frtig.
Báti ingek 1 frt 50 krtól 3 frtig
Báti czipők 3 frttól 7 frtig.
Báti claccok 5 frttól 8 frtig.
Báti keztyűk, legjobb minőség.
Báti harisnyák 25 krtól 2 frtig.

Valódi rumburgi és chifon gyöcsök, asztalneműk, ágy- és asztalterítők,
szőnyegek, függönyök. butor-szövetek, paplan, pokrócz, matrác, utazó bördöndök és rövidárúkból gyári raktár.

Első deési temetkezési intézet. 2 – (7)

Vidéki rendelményeket gyorsan és pontosan teljesítek.

Deési Hitelbank részvénytársaság.

VAGYON.

Mérleg-számla.

TEHER.

Pénztár-készlet	140155	40	Alaptőke	300000	—
Tárca-váltók (ebből 1.360.000 jelzáloggal biztosítva)	2625531	82	Tartalékalap	28461	97
Jelzálog kölcsönök	1265598	43	Nyugdíjalap	59209	92
Kötvény kölcsönök	34796	—	Millenniumi alapítvány	3000	—
Kézi zálog kölcsönök	49695	99	Óvadékok	34400	—
Beszedési váltók	10671	54	Takarékbetétek	1996883	26
Nyugdíjalap sómalma (beszerzési érték 76,000)	57637	76	A magyar takarékpénztárak központi jelzálogbankjára átruházott jelzálog követelések	974138	08
Intézeti ház	45000	—	Vizleszámított váltók	980928	84
Értékpapírok	224302	—	Folyó számla tartozások	82388	39
Ezek kamatja	6726	98	Jelzálog biztosítéki letétek	5030	—
Értékpapir-előleg	20000	—	Ki nem fizetett osztalékok	446	40
Óvadék értékpapírok	33400	—	Árverési többlet	163	34
Óvásdíj követelések	1473	78	Nyereség	60114	92
Szerelvények	5000	—			
Átmeneti tételek egyenlege	5175	42			
korona	4525165	12	korona	4525165	12

TEHER.

Veszteség- és nyereség-számla.

JÖVEDELEM.

Tiszti fizetések és lakbérek	22826	52	Váltókamatok	187223	65
Nyugdíjak	10558	08	Jelzálogkölcsön kamatok	24671	40
Jótevény adományok	483	80	Kötvénykölcsön kamatok	1459	24
Yomtatványok és irodafentartási költségek	6833	70	Kézi zálogkölcsön kamatok	7889	62
Postabérek	1242	22	Adómentes értékpapir kamatok	10312	64
Takarék betét-kamatok	88926	79	Értékpapir előleg kamatok	850	—
Visszleszámított váltó-kamatok	50459	46	Folyó számla kamatok	5379	87
Betét kamatadó	8892	68	Nyereség értékpapiroknál	1959	76
Ház és jövedelemi adó	2728	14	Haszonbérek	6533	26
Bélyegdíjak és illetékek	2945	96	Jutalékok	9732	83
Nyereség	60114	92			
korona	256012	27	korona	256012	27

Deés, 1898 december 31-én.

Deési Hitelbank r. t.

Könyvelésért: Fényes s. k.

1—1(19)

Voith s. k.

Kovrig s. k.

Ny. Demeter és Kissnél Deésen 1899.